

Hr. C. E. har for udtalt sig om Kvindesagen og omtalt Kvindernes Virksomhed, som noget meget ubetydeligt og formanet dem til at lade Deklamationerne hvile o. s. v. Ogsaa denne Gang ser C. E. skeptisk paa de Foreninger, der arbejde for social og politisk Ligestillelse med Manden.

Vi skyldte derfor at gøre Hr. Carl Evald opmærksom paa, at det netop er en af disse Foreninger, der har samlet Syerne, nemlig Kvindelig Fremskridtsforening, (se »Hvad vi vil« Nr. 20 og 23).

At det var fra Syerne selv, at Bevægelsen maatte komme, om den skulde have bærende Kraft i sig, er naturligt, men Kv. Fremskridtsforening, hvis Formaal er at vække og vedligeholde Interessen for sociale Spørgsmaal har netop følt det som sin Opgave at klare dette saa vigtige sociale Spørgsmaal, Syernes og i det Hele taget de kvindelige Arbejders uværdige Stilling, deres Livsvilkkaar, og saa paa et givet Vink af Syerne stillet Foreningens Lokale og øvrige Kræfter til Raadighed for deres Sag.

Det gør os ondt, om sligt i Mænds Øjne kun ser ud som Deklamationer; vi føle det anderledes, og kalder det en uretfærdig Paastand, naar der ofte fra Mændenes Side siges, at Kvinderne ikke tager praktiske Opgaver op, i alt Fald passer det ikke paa vor Forening; de andre Kvindeforeninger maa svare for sig selv. Er det ikke praktiske Opgaver at udgive Blad, oprette Kursus (se »Hvad vi vil« og *social-politisk Skole*). Mon ikke Oplysning om alt, hvad der angaar Kvindens eget naturlige Liv og Samfundets Ordning og Tilstand i det Hele taget, mon ikke det maa være det første, der skal gøres, for at Kvinderne i det højere Lag kan sprænge Snærperiet og Bornert-hedens Baand, og Kvinderne i det lavere Lag faa moralsk Modstandsevne til at sejre i deres fortvivlede Kamp for Tilværelsen? At Kv. Fr. tillige har Sy-skole, hvor unge Tjenestpiger kan gaa hen og faa Undervisning i Syning, er vel kendt; begge vore Kursus har en temmelig betydelig Tilslutning.

Fremskridtsforeningen søger at svare til sit Navn. Den betragter sig som Forpost eller maaske snarere som Pioneren, der rydder og baner Vej for den egentlige Hær, og uden hvilken der dog aldrig vil kunne kommes frem. Selv maa Pioneren som oftest falde, og i alt Fald tænker ingen paa ham, naar Sejren er vunden; men selv om Fremskridtsforeningen da udslettes, har vi Ret til at hævde vor Berettigelse til at kaldes Arbejdere i den store Sag i Kampen for Menneskerettigheder.

Det glæder os, at Hr. C. E. saa varmt taler Syerskernes Sag, og vi føje vore Ønsker til hans, om at lokale Foreninger i Provinserne vil sætte en Indsamling istand til Fordel for den *ny Organisation*.

Den unge Forening har taget energisk fat, og støttet til Kv. Fr. vil vi haabe, at den vil kunne udrette noget.

Som det vil erindres af dem, der har fulgt Sagen, blev der udtalt fra Syerskernes Side Ønskeligheden af et Hjem for de enligstillede unge Syere, hvor der kunde bos, faas kraftig Mad for en billig Pris, og hvor Aftenen kunde tilbringes i Fællesskab, god Læsning og anden Underholdning, ligesom Hjemmets Forsamlingsaal skulde kunne benyttes af »Foreningen for de samlede Syere«.

Vilde Kvindeforeninger samle ind hertil, saa kunde vi snart begynde paa den Sag.

Foreløbig har Syerne begyndt at holde Møde, tale med hverandre om Maal og Midler til at hæve deres Existens, men der maa holdes Møde paa Møde for at der kan vindes Forstaaelse, Enighed, Samarbejde og Tro paa deres egen Sag; og det koster Penge, mange Penge.

Mange af Syerne er saa dybt nede af Nød, Sygdom og Savn, at de ligesom skal se noget for deres Øjne, før de tør tro paa en lysere og lykkeligere Tilværelse, saa vi kan ikke let gøre for meget for dem.

Gid at Kvinderne rundt om i Landet maa forstå dette og give dem deres Skærv. Hr. Carl Evald siger: »Den unge Pige, som sommetids længes efter Arbejde, hun skal komme med de Penge, hun har faaet til en ny Balkjole, den gifte Kone skal plage sin Mand en lille Smule og endelig ikke *alt for lidt*.«

Vil alle Provinsblade optage denne Sag, saa at københavnske Syere kan føle, at de har deltagende Søstre ude i Landet, vil det styrke dem uhyre i deres Virksomhed.

Enhver, der ønsker nærmere Oplysning om denne Sag, kan henvende sig til Undertegnede, ligesom Bladet »Hvad vi vil«, hvori Syernes første Møde er omhyggelig gengivet, vil blive frit tilsendt.

Naboløs 4, den 9. Decbr. 1889.

Johanne Meyer.
Form. for Kv. Fr. og Redaktør.

Brødudsalgene i København.

Fru Redaktør!

I Deres ærede Blad Nr. 22 findes en lille Artikel om Brødudsalg med forskellige Spørgsmaal til Bagerne, som jeg herved tillader mig at besvare med særligt Hensyn til Kvinderne som Ihændehavere af disse. Grunden hvorfor de Kvinder, som etablere Brødudsalg, ikke kan bestaa, er ikke den, at disse ikke erholder Rabat nok af Bagerne, men Grunden til, at de altid maa ophøre, er den enorme Mængde Steder, som der nu forhandles Brød fra, saa at Omsætningen bliver altfor ubetydelig, til at kunde udrede Driftsudgifterne og leve deraf. I København findes der 250 Bagerier, eller et for hver 1.200 Mennesker, og hvis man blot regner, at hver Bager leverer Brød til 12 Brødhandlere, Høkere, Grønthandlere, Hørkræmmere eller lignende Forhandlere, da bliver Antallet paa dem, der forhandler Brød, 3000 eller et Udsalg for hver 100 Mennesker, og heri er ikke medregnet de 250 Bagerbutiker, thi da bliver der et Udsalg paa hver 86 Mennesker.

Man skulde nu tro, at det med saadanne Tal for Øje var let at overbevise dem, som vil etablere Brødudsalg, om at den Omsætning, som kan ventes, er altfor ubetydelig til, at nogen kan leve deraf, selv om man har lidt Øl og Mælk med, som der jo ogsaa er nok om, og derfor kun kan blive altfor ubetydelig til at dække Udgifterne og selv leve, men dette er aldeles ikke Tilfældet; tværtimod, der findes altid Mennesker nok, og særlig enlige Kvinder, som vil være »selvstændige« eller »uafhængige« og med utrolig Lethed og Kortsynethed sætter deres sammensparede Midler i fuldstændig haabløse Forretninger, og da næsten altid med den Motivering, naar man advarer dem, at der er jo mange andre, som har Brødforretning og leve deraf. Der gives ganske vist nogle ganske enkelte, men sikkert meget faa, som vedblive at føre deres Forretning, men det er kun dem, som har andre Indtægter,